

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

277 ק"ס 999 מחוקתי תש"ס 999 ו' א"ת 277
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,
ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: ועשו סייג לתורה

מחליט הוא לקום ולבדוק, נכנס הוא למשרדו של הפרופסור. והוא רואה חדר מלא ספרים, יושב שם מישהו עם משקפיים, פונה אליו מר ברונר: "פרופסור ברז'סקי?"

"כן".

"באתי בנוגע לאשה..."

"כן" אמר הפרופסור, "היכנס, שב נא בבקשה. וספר לי כיצד הכל התחיל. היא סיפרה לי כבר את הכל".

"סיפרה לכבודו מה?"! שאל מר ברונר, והבין שמשוהו כאן לא כשורה.

אמר לו הפרופסור: "היא היתה כאן הבוקר וסיפרה את כל העניין..."

שואל מר ברונר: "מהו העניין? היא חייבת לי הון עתק?"

עינו של הפרופסור נצצו: "כן, כך סיפרה".

- "מה סיפרה? היא חייבת לי שבע מאות אלף זלוטים".

"נכון בדיוק כך היא סיפרה, היא באה לפה הבוקר וטענה שאתה רודף אחריה כבר כמה ימים בטענות שוא, שהיא חייבת לך מליוני שקלים והיא רוצה שאטפל בך. ואמרתי לה שאינני יכול לטפל בך בלי להביא אותך לכאן. והיא אמרה שהיא הולכת להביא אותך והנה אכן באת".

מר ברונר נפל והתעלף.

זהו הסיפור אותנטי, לא משנה מה ההמשך אם הנוכלת נתפסה או לא, אבל עבורנו הוא משמש מוסר השכל, יש לנו אויב מר, שמנסה באופן תמידי לגנוב מאיתנו את תכשיטנו היקרים – התורה והמצוות. כל פעם הוא בא בדרך אחרת, בתחפושת אחרת, הוא מרמה אותנו וגורם לנו להפסיד הון עתק.

המלחמה עם יצר הרע היא בעצם כמעט מלחמה אבודה, אין בכוח האדם לנצח את היצר הרע, וכדברי רבי עמרם במסכת קידושין (דף פא.): "חזי דאת נורא ואנא בישרא ואנא עדיפנא מינך".

לכן הדרך היחידה לנצח את היצר הרע היא כלל לא להתעמת עמו, לא לבוא עמו במגע, ועל כך באה התורה וציותה: "ושמרתם את משמרת" – עשו משמרת למשמרתי (יבמות כא.).

הדוגמה הבולטת לעשיית גדרים היא הנזיר, על אף שהוא עצמו הזיר עצמו רק משתיית יין, התורה אסרה עליו גם אכילת ענבים לחים ויבשים, דבר שקרוב לשתיית יין, ואומר על כך המדרש (במדב"ר י, ח): עשתה תורה סייג לדבריה, שלא יאכל ולא ישתה מכל דבר הנעשה מגפן היין, כדי שלא יבוא לשותות. מתלא אמר: לך לך אמרין לנזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב.

בורשה היה יהודי עשיר בשם מר ברונר, תכשיטן, שכל עשירי ורשה היו באים לקנות אצלו תכשיטים.

יום אחד, נכנסה אשה לחנותו באה במרכבה כבודה, דבר הרגיל אצל תכשיטן זה שכל עשירי העיר באים לקנות אצלו, פתחה ואמרה: אני אשתו של פרופסור ברז'סקי, פרופסור זה היה שם דבר בורשה, הוא לא נמנה עם לקוחותיו של מר ברונר, אבל נישא שמו לתהילה כאחד מרופאי העצבים הגדולים ביותר במדינה.

"בעלי רוצה לקנות לי מתנה ליום הולדתי אני אישית הייתי רוצה שהמתנה תהא הפתעה נעימה אבל אתה יודע בעלי הוא איש מדע עושה דברים ביסודיות הוא רוצה שאראה ואבחר".

"ודאי" אמר מר ברונר, "מה הוא הסכום המוקצב?"

"אין לך חשיבות", ענתה, "הוא יסכים לכל מה שאבחר".

מר ברונר לא היה מופתע כלל מהתשובה ולא הופתע מזה שלקוחה כך הצהירה שהיא רוצה סט (טבעת צמיד שרשרת ועגילים), הוא פרש בפניה את כל המבחר, התברר שיש לה טעם טוב ויקר, לאחר שיקולים היסוסים והתלבטויות רבות (כמובן לא לגבי המחיר), נותרו שלוש מערכות היקרות ביותר, ואמרה: "ניתן לבעלי לבחור, אחרי הכל הוא המשלם ומילא עלינו לנסוע אליו שיכתוב את ההמחאה. אגב אייעץ לך שתנקוב במחיר גבוה יותר, בעלי אוהב להתמקח הוא ירגיש טוב יותר אם יצליח להוזיל את המחיר".

מר ברונר הניד ראשו בחומרה, לא, הוא לא מסכים, חנות תכשיטים היא עסק הבנוי על אמינות המחירים קבועים.

"כרצונך" אמרה האשה, "רק תתכונן למיקוח קשה".

לכך היה מר ברונר מוכן, קשר את שלושת המערכות הניחם בכיס מעילו הפנימי, מסר הוראות לעובדים לקח עמו מחצית משווייה של החנות, יצא החוצה בלוויית האשה עלה על המרכבה ונסע עמה לפרפוסור ברז'סקי.

הגיעו לביתו של הפרופסור, אכן הוא רואה שלט על הדלת פרופסור ברז'סקי הבין שאכן זה משרדו, האשה נכנסה לבית אמרה לשומר: כן הבאתי אותנו, נכנסה לסלון, ואמרה למר ברונר, אלך ואבדוק עם בעלי פנוי במשרדו. כעבור דקה יצאה ואמרה לו, שאכן הוא פנוי, תן לי את שלשת הסטים ואראה לו.

מר ברונר נתן לה את התכשיטים והמתין בסלון, היא נכנסה למשרד עשר דקות עשרים דקות חצי שעה. אומר מר ברונר לעצמו, כמה זמן לוקח לבחור תכשיטים...

ומשפט זה הפך להיות הסמל לכל הגדרים והסייגים (ראה שבת י"ג ועבודה זרה י"ז) לענין לא להתקרב למקום של איסור משום "לך לך אמרין לנזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב".

כך מצינו אצל יוסף הצדיק, כאשר אשת פוטיפר תופסת אותו בבגדו, הוא עוזב את בגדו בידה עם כל הסיכון שבדבר ובורח. נשאלת השאלה, מדוע יוסף הצדיק השאיר את בגדו בידה בשעת המנוסה ולא חטף הבגד מידה, כדי שלא תוכל להפיל אותו בעלילות דברים?

ולמד מכאן הגר"ח שמואלביץ זצ"ל יסוד גדול בעבודה ה': עיקר עבודת האדם הוא להתרחק מנסינות לברוח ממקום הסכנה, ובשום אופן לא להישאר קרוב לשם.

לגאון הגדול רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל הביאו מתנה שלט לדלת עם שם המשפחה, שלט מפואר ויפה. שמחו בני המשפחה על המתנה ורצו לתלותו על דלת ביתם. אולם רבי מיכל יהודה זצ"ל לא הסכים, והסביר: הרי יש לנו בבית דלת ישנה, כשיתלו שלט מפואר על דלת ישנה, יבלוט ההבדל וכעבור שבוע יבואו בני הבית ויגידו, מה? שלט מפואר על דלת כזו ישנה? צריך להחליף את הדלת! ואחר כך כשיחליפו את הדלת, יאמרו, מה? דלת כזו יפה לקירות כאלה ישנים? צריך לצבוע את הקירות, וכך הדבר יגרוור דבר ועוד דבר, והכל מחמת שלט קטן.

אינני אומר שלא לתלות שלט מפואר על הדלת, אבל עבורנו זה נותן לנו מבט כיצד להתבונן ולהסתכל על דרכו של היצר הרע, אשר "לפתח חטאת רובץ" ומחפש הוא פירצה בגדר, ואשר דרכה הוא יחדור ויפיל את האדם.

אביא לכך משל ששמעתי מהרב פינחס קזיוף שליט"א מראשון לציון: משל לקמצן אחד, שהחליט לקנות חליפה חדשה לאחר עשרים וחמש שנות נישואין. למחשבה החיובית הזו נדרשה חשיבה רבת שנים, כדרכה של זו, התקבלה ההחלטה רק בערב החג בשעה שהחנויות לקראת סגירה.

המוכר היה קצר רוח, הוא אומנם מצא חליפה תואמת ללקוח, אך המכנס היה ארוך ונדרשה מקפלת של 5 ס"מ. מכיוון והחייט כבר הלך לביתו, נאלץ ידידו לעשות זאת בכוחות עצמו. כשהוא מאושר על הרכישה ניגש לרעייתו וביקש ממנה: "קניתי חליפה אנא גיזרי 5 ס"מ קפלי 5 ס"מ ותתפרי".

האישה מצאה את שעת הכושר להזכיר נשכחות: "אתה לא מתבייש?! עד שכבר קניתי יא-קמצן לא יכולת לשלם עוד 20 ש"ח ושיעשו לך מכפלת?! יש לי לסדר את הבית".

בצר לו, פנה האיש אל ביתו בת החמש-עשרה שזה עתה סיימה קורס תפירה. אך גם זו כאימה, החלה מיללת: "אבא וכי אינך רואה שיש לי מבחנים ובגרויות?! לא מצאת זמן?"

כשהוא המום מתשובותיהן של רעייתו וביתו, ניגש בלית ברירה לחמתו.

מאז שנפטר בעלה - חמיו, לפני כשלוש עשרה שנה היא גרה אצלו וסועדת על שולחנו.

גם היא כצאצאיה בחרה להפר שתיקה: "עד מתי אשתוק?! כל הביבי-סיטר אני עושה לכם... את מטלות הבית אתם דוחפים רק לי... מה חשבת לעצמך?"

כשהוא מיואש ומצר על החליפה שקנה, שם את החליפה בארון והלך לישון.

אישתו סיימה את הניקיונות בשעה 12 בלילה ובשעה של חשבון נפש אמרה לעצמה: "איזו אישה רעה אני מה בסך הכול ביקש בעלי לאחר 20 שנה? מכפלת?!... אעשה לו הפתעה".

קמה מיד הוציאה את המכנסים מהארון גזרה 5 ס"מ קיפלה 5 ס"מ ותפרה.

בתחושה טובה עלתה על יצועה, מחר היא תשמח את בעלה.... כך חשבה.

הבת שלו חזרה בשעה 2 בלילה וגם היא בשעה של חשבון נפש אמרה לעצמה: "איזו ילדה רעה אני. מה בסך הכול ביקש אבא ממני?... ועוד לאחר שהשקיע בי ונותן לי כל מה שביקשתי ממנו? מכפלת?!... אעשה לו הפתעה".

קמה מיד הוציאה את המכנסים מהארון גזרה 5 ס"מ קיפלה 5 ס"מ ותפרה.

בתחושה טובה עלתה על יצועה, מחר היא תשמח את אבא... כך חשבה.

בשעה 4 לפנות בוקר קמה חמתו לשתות כדור. ובשעה של חשבון נפש אמרה לעצמה: "איזו חמה רעה אני מה בסך הכול ביקש חתני היקר שמארח אותי בביתו? מכפלת?!... אעשה לו הפתעה!"

קמה מיד הוציאה את המכנסים מהארון גזרה 5 ס"מ קיפלה 5 ס"מ ותפרה.

בתחושה טובה עלתה על יצועה, מחר היא תשמח את .... כך חשבה.....

מסכן האיש, אפילו מכנס ברמודה לא נותר לו....

כך גם קיום המצוות, היצר הרע כל פעם בא וחותר לנו מקיום המצוות, פה תוותר על תפילה מתוך סידור בוא תדלג, אבל אם אדם שם גדר, הרי שהיצר הרע אותי יכול לפגוע בגדר אבל במצוה עצמה הוא כבר לא יגיע, כי המלחמה היא שם בגדרות.

אומר הגאון מוילנא: "הגבל את ההר וקידשתו" – על ידי עשיית גבול וגדר תזכה להיות קדוש. ויש להוסיף על כך רמז נאה, האותיות הקודמות למילה "הר" ד"ק, והאותיות הבאות אחרי המילה "הר" ו"ש, נמצא קדוש, על ידי עשיית גבול מלפנים ומאחור, יזכה להיות קדוש.

ונראה לומר כי גאולת ישראל תלויה בעשיית גדרים וסייגים בעבודת ה', מובא בנביא נחמיה, שנחמיה לוקח כמה אנשים בלילה לראות את חומות ירושלים 'וַאֲהִי שַׁבָּר בַּחֹמַת יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר הֵם פְּרוּצִים' – והמילה פרוצים כתובה עם מ"ם רגילה, לא סופית. כתוב שם ברד"ק במקום, שכתוב בנביא על אותו הילד שיוולד 'לְסֻרְבָּה הַמְּשֻׁרָה וְלְשָׁלוֹם' – המילה למרבה כתובה עם מ"ם סגורה, סופית. אומר הרד"ק: 'המ"ם סתומה בכתוב, וקרי במ"ם פתוחה ובהפך זה בעזרא המ"ם פרוצים, מ"ם פתוחה בסוף התיבה, בכתוב, ויש בו דרש כאשר יסתמו חומות ירושלים שהם פרוצים כל זמן הגלות ולעת הישועה יסתמו הפרוצים ואז תפתח המשרה שהיא סתומה עד מלך המשיח' יש חשיבות לסגירת חומות ירושלים.

ועל ידי עשיית גדרים וסייגים בעבודת ה', אני בונה את חומות ירושלים ומקרב את גאולת ישראל.

לכן משיח גימטריא נח"ש, להורות כאשר נכניע את הנחש הפורץ גדר וסייג, ונבטלו, הרי שבזה נזכה לגילוי משיח צדקנו.

והטעם לכך, נראה לומר על פי כתב החיד"א (מדבר קדמות מערכת פ', אות ה') בשם רבינו אפרים עה"ת, על הפסוק "זאת זכרון בספר ושים באזני" ר"ת זבוב, והוא מלך עמלק. עכ"ל. נמצא כי שרו של עמלק נקרא "זבוב", והכלי יקר (בשלח י"ז, ח') מסביר מדוע נמשל יצר הרע לזבוב (ברכות סא.), כי דרכו של הזבוב שאינו מגיע למקום בריא אלא מחפש את הפצע והמוגלה. כך יצר הרע מחפש את הפירצה בגדר אשר על ידה יוכל לפרוץ פנימה.

והנה, גם על עמלק נאמר "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך", הוא פגע באותם נחשלים שפלט אותם הענן, אותם נחשלים שהיו מחוץ לגדרות, בהן יכל לפגוע עמלק.

אומר הפסוק "כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדור דור", כל עוד עמלק בעולם משיח לא יכול לבוא, כוחו של עמלק לפגוע רק במי שמחוץ לגדר, העושה גדר וסייג, בו לא יכול לפגוע עמלק ומכניע הוא את עמלק ולכן ביאת המשיח תלויה בזה.

קו השיעורים "להתענג בתענוגים"

חייגו: 0772618021

מאות שיעורים בשלל נושאים, פרשת שבוע, אגדה ומוסר, הלכה, תנאים ואמוראים ועוד ועוד.

שמעו ותחי נפשכם